

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 .
Negyedévre ———— 3 .
Egy óra ———— 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppapok kivételével.

A szőlők rekonstruálása.

Nagybecskerek, márczius 20.

A parlament egyheti kínos vita után végre szótöbbséggel elfogadta a szőlők felújításáról szóló, az egész ország által forrón óhajtott törvényjavaslatot. Az ellenzék obstruáló velleitásei e törvényjavaslat körül is lényeges szerepet játszottak, amely javaslatnak az a főhibája, hogy ezt a kormány ajánlotta elfogadásra.

A törvényjavaslat a bortermelőknek csupán szőlők felújítására olcsóbb hitelt biztosít, mint aminőt a legelső kereskedőház kaphat bármely budapesti banktól. Az agrár- és járadékbank 30 millió forintot köteles e célra rendelkezésre bocsátani. Az első 5 esztendőben tehát, ameddig a szőlők nem jövedelmeznek, sem kamatot, sem törlesztést nem kell fizetni. A kormány 1-2 millió forintot tevő több-kiadással gondoskodik arról, hogy kellő számú szőlővessző álljon rendelkezésre és e szükséglet fedezésére segélyeségek és az értékesítés biztosítása által igénybe veszi a magántermelők segítségét. Továbbá kötelezte magát a kormány, hogy szegényebb szőlősgazdáknak nemcsak bujtványokat, hanem karókat is ingyen ad és mégis egész özöne a beszédnek és áradása a javaslatoknak e törvény felett, melyet az egész ország várva vart és remélt.

Éveken át hiába fáradoztak a segélyszerzésen. A legszebb és legjobb tervek meghiusultak az állam tehetetlenségén. Most alapult az agrár- és járadékbank, mely a kormány támogatásával megtalálta az utat és módot, amely elvisz a célhoz, és az ellenzék mindamellett indíttatva érzi magát, hogy többnapos obstrukcióval graszáljon és ezt az áldásos törvényjavaslatot majdnem lehetetlenné tegye. Bármik voltak is ez eljárás indokai, politikuskak semmiesetre sem voltak ez okok. A kormány és a mellette álló szabadelvű párt ismét fényesen bebizonyította, hogy az ellenzékkel szemben neki kell az ország érdekeit erélyesen megvédelmeznie, és hogy ez érdekeket erélyesen és győztesen meg is tudja védelmezni.

A Teleky-pályázat.

(Fővárosi levelezőnkől.)

Nagybecskerek, márczius 20.

Az ideai Teleky pályázatról ma terjesztette a bizottság jelentését. Rákosi Jenő az Akadémia elé, Birálók voltak Császár Imre és Gabányi Árpád a nemzeti színház, Bánócsy József és Rákosi Jenő az Akadémia részéről és ezeknek elnöke Jókai Mór, az Akadémia tiszteleti tagja.

Pályázott husz darab. Ebből kiesett a Szered as asszonyt című, mely időközben elnyerte a vigszínház pályázatát (Szerzője Somló Sándor), továbbá Zách és leánya, mivel tragédia, holott ez a pályázat az idén vígjátéokra szól; és Bus Piros, mivel hogy népszínmű. Három darab: 1. Az ártatlan üldözése, a bűnös védeése; 2. A világ első harangozója és 3. A győri béke bírálata nem alkalmas kísérlet számba megy csupán. További tizenegy pályamű egy és más tekintetben figyelemre méltó, köztük színpadra alkalmas: 1. Az őszi hajtás és 2. A kik nem gondolko-

nak. Mind a kettő francia bohózatok mintájára készült; szután 3. A garasos alispán és 4. A kölcson kért fejt.

Kit nyelve, kit egyéb figyelemre méltó tulajdonságáért a bíráló megemlít ez köbű u. m. 1. Művésziessen; 2. A Bárdy család; 3. A örökösök; 4. Parasztbáró; 5. Az ornitologusok; 6. Egy fővárosi szalon; 7. Tündér Iona.

Ez összesen tizenhét darab. Maradt még három, melyről a bíráló bizottság előadja a következőkben számol be:

Es ezzel elértém ahhoz a három darabhoz, melyet versenyképesnek mondtam. Különös, hogy balóba kettő föltétlenül a romantikus iskolához tartozik, egy pedig annak a külső eszközeivel él: tartalma személyeivel együtt modern, formája vers, még pedig nem is a nálunk elfogadott jambus, hanem a spanyolok pattogó trókeusa.

Az összes bírálók dicsérrel illették a 3. számút, A testőrök címűt. Egy szerencsés kéznek nem sikertelen kísérlete az udvari cselszövő vigjáték terén, hozzá hősei közt Bessenyeivel és tárgyában a magyar testőrmozgalommal, a mi különöbben szimpatikusá teszi a munkát. Szerencsétlensége, hogy nincsen középponti hőse, kiben az érdeklődés koncentrálnék, azért, noha jól indul, cselszövése hamarosan összekuszálódik, cseljárt, világosságát, ezzel erejét és érdekességét veszíti. A darab végén az író maga is elveszti uralmát személyein, elejti darabja fonatát is és csak nehézkösen tudja dülföre vinni, a mit megindított. A szerzetet, mely az összes bírálókat e tárgy iránt eltöltötte, arra buzdíthatja az író, hogy törje össze a rozsol formált anyagot és öntse újra tisztább kialakításával a kinalkozó gondolatnak.

A 19. számú mű: Hajtóvadászat két bíráló szavazatát nyerte meg. Egyspanyol trókeuszban írt modern vígjáték, bizonyos becsvágyával a nemesebb írói erkölcsnek és az erkölcsnek nem minden sikere nélkül is. Fájdalom, az íróterényei csak a mű megindításában kísérik; a második részében, a hol a bonyodalom tölhég a delelőre és kifejlik, immár az író gyöngeségei diadalmaskodnak. Megszűnik mikor a konfliktus maga komoly lesz, megszűnik, a helyzetek kényyszerűsége s ez megfosztja a bonyodalmat komolyságtól. Két bíráló abban a nézetben volt, hogy e hiányokon lehetne segíteni. A hajtóvadászat azt jelenti, hogy a lányos mamák tömegesen vadásznak a 10 évi távollét után hazatért fiatal emberre s hol tarkítják, hol elősegítik, hol hátráltatják a bonyodalmat, a nélkül, hogy lövésre kapnak a vadat s egyáltalán a nélkül, hogy az epizód jelentőségéből akár mint hajtók, akár mint vadászok nagyobb jelentőségre szert tenni tudnának.

Ellinór királyleány a 15. számmal megjelölt darab címe, s az az, amelynek az öt bíráló közül három ítélte oda a díjat. A mű címe azonban el van hibázva, a mennyiben, ha már az egyik szereplőről nevezünk el valamely darabot, úgy hisszük, hogy egy vagy más értelemben e szereplőnek kell a főszemélynek a kompozíció hősenek is lennie. A jelen pályamű hőse azonban nem Ellinór királykisasszony, hanem Edgard angol király, a ki politikából el van ugyan jegyezve a másik trónkövetelővel: Ellinór királyleánnyal, de ez az eljegyzett állapot épp oly gyűlöletes a kisasszonynak, mint neki. Hogy mily foku ez az idioszinkrázia ismeretlen királyi menyasszonya iránt, erről szólaltassuk meg magát Edgárt, ime:

Hah, Ellinór, mindig csak ő; e hang
Ugy kísért, mint a szunyog dűnnyögése,
Mint pára tölti meg a skót leget;
Ki fog kergetni még az országomból.
Virághoz nem szagolhatok, körülé
Ez öröklött betegség párolog,
Hogy jegysem a hugom: Ellinór.
Dalon ha édeleg szomjas fülem,
Tanácsosim suttogva intenek,
Hogy nótám végső ríme — Ellinór.
Hadat ha vinnék: földet, hirt szerezni,
Mi gátol? Az, hogy lázad Ellinór.
Atyám hívét ha keresem, — kereszthe
Teszik a küszöbön ez unt nevet.
S még azt akarják, hogy szeressem őt!
— Ha minden báj, jószág és bölcsesség
Egy nőbe gyűlne s szomjas szűz fia...

Ez egyre tűznél minden vágyait.
Nem mondom hát (s tudják meg ezt a skótok)
Hogy megszegem atyám ígéretét;
De hogy mikor lesz párom Ellinór:
Ercől az írás hallgat, ugy-e?

(Tréfásan Ellinórhoz szólva)

Szóval, ha már meguntam életem,
Akkor a hugodat megkértem.

De addig jelszavam:

Éljen az élet.

Eképen csinál magának rendszert és filozófiát a fiatal király a helyzetéből, rendszert és filozófiát, mely szellemesen és tetszetősen takarja el a valót. A való pedig az, hogy a fiatal király léha és ledér, szoknyavadász és kalandhős, a ki okoskodásaiban okot és okozatot összevissza cserél kénye szerint. Az idézett disszertációt Ellinór is végig halgatja és sebzett szívvel válik meg a királytól, a kit pedig eddiglen ő is ösatonszerűleg gyűlölt.

Edgard most is egy szép leány után jár a skót rebellis földön, egy leány után, a kinek csak a nevét és szépsége hírét hallotta. Behatolna ennyiért egy skót várba, a hol Ellinór hívei kezére juthatna, ha nem volna egy jó embere, Ethelwood, a ki ebben megakadályozza. Ethelwood maga megy be a várba megnézni, mi van a szép Elfidával, a kit a király csapás s kirői asztán majd ad a királynak hirt, hitaleset. Mert immár az előtt bemutatott egy köpezős, vörös haju sanda leányt Edgardnak mint Elfridát.

Elfrida nagravágyó anyja adja a királynak egy kilótt nyilvesszőre tűzött levé ben tudtára, hogy Elfrida igenis szép, és az, a kit ő látott, nem Elfrida volt. Ezért akar Edgard behatolni az ellenséges kastélyba, de Ethelwood, s ő hű lantosá ráveszi, hogy őt küldi be.

A király haza megy és otthon két dolog zaklatja alapjában jó szívét: nevetéses felsőlés és hű lantosának önfeláldozó szeretete. Meghasonlott kedvében unni kezdi léha életét és léha udvaronezait.

A király el van tökéltve, hogy más utra tér. Igazi király lesz. Elcsapja eddigi kancellárját s megteszi azzá Ethelwoodot.

Nos Ethelwoodot nem érte baj, legalább nem olyanféle, minőtől a király féltette. Sőt ellenkezőleg megjő és elmondja fejedelmi barátjának, hogy Elfrida csakugyan vörös és pisze és randa, de ő, Ethelwood elveszi feleségül, azonban engedelmet kér arra, hogy ne kelljen nejét az udvarba hoznia.

A király ebbe belenyugszik s Ethelwood visszamegy a várba esküvőre. De a begyvesztett kancellár lelepleni a jó madarat: igen is Elfrida gyönyörű, Ethelwood rászedte a királyt, beleszeretvén, magának tartotta meg Elfridát.

Edgard lóra kap és meglepi a lakodalmásokat, kik közt a skót rebellesek vezére is ott van, Ellinór királyleány gyámja. Ezek a királyt, bár áruhában jött, felismerték, elfogták s halálra

szánták, ha kedvüket nem teszi. Edgárd mint szellemes filozóf fogadja sorsa fordulását s e kényes perozében is több gondja van arra, hogy Elfrida tikkát kitudja. De most már három Elfrida kerül elejbe: menyasszonynak öltözve a sanda; az igazi és — Ellinór. Ez az asszonyok játéka. Edgardnak kell kitalálni, hogy melyik az igazi és ő a legazellemesebb okoskodással csalhatatlannal kísüti Ellinóra, hogy ő az igazi Elfrida. Es ezzel természetesen meg van oldva a szívek kérdése, a politika kérdése és a darab csomója is.

Világos nyilván elöttünk, hogy egy ugynevezett romantikus művel állunk szemben a legromantikusabb fajtából. Ez is elmúlt idők műfaja; ma már minden romantikus konvenczióknak és rekvizitumnak, minő az áruha és vendég-haj, nem sok becsülete van elöttünk. De azért ma is vannak romantikus hajlandóságú emberek is, poéták is. Szóval, ha a poéta eredeti és kiváló, akkor az iskola háttérbe lép, az iskola mellékes. Nem az iskola győz, hanem a költő. E darabnak megvan az a hibája, hogy a mellékalakok dolga nagyon is szélesen fogja el figyelmünket a fődo log, a főhős e föl; de vaifóság, hogy a király élektani rajza vonzó és találó, átalakulása természetesen és kedves, több igen bájos jelenete a lelket frissíti föl s a költő a versnek kiváló mestere, a költői gondolatok oly gazdagságával áraszt el és verses dialogjában a magánbeszédében annyi epigrammi szellemet szór hallgatóira, hogy mindenki kénytelen bevallani, hogy bár a kompozíció önkényes és gyakran szinte hajszálon függő, mégis nem kényelmetlenséggel, hanem kedvteléssel nézzük változásait.

Fölmerült a bíráló bizottságban a kérdés, hogy egy hírlapi köllemény, mely még a bírálók döntése előtt híreket közölt a pályadíjról, a nyerőről, a bírálók véleményéről, és még neveket is emlegetett: alkalmas e arra, hogy a pályázat sorsának alakulására befolyást gyakoroljon. A bizottság azonban abban a meggyőződésben volt, hogy ránézve e tekintetben csakis az akadémiai pályázati szabályok, nevezetesen e szabályok 145. §-a lehet döntő. Es semmi nem történvén, amit e §. és általában szabályaink tiltanak, és semmi olyanban mulasztás is meg nem esvén, a mit szabályaink rendelkeznek, a bizottság a maga eljárására és elhatározására ama hírlapi kölleménynek semmi befolyást nem engedett s elhatározta, hogy az idej Teleky gróf-féle pályázaton három szóval kettő ellen, a mely a Hajtővadászatra esett, megjutalmazásra a tekintetes akadémiának a beérkezett pályaművek közül a 15-ik számot ajánlja, melynek címe Ellinór királyleány, jeligeje: Amor improbus omnia vincit, szerzője Dócsi Lajos.

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 22. Polgári lövészegylet közgyűlése.
Márczius 26. A mill-nium rendező bizottság ülése.
Márczius 29. Délmagyarországi gépgyár közgyűlése.
A gőzfűrdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nöh részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuber hátszán van.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A helybeli ev. ref. hitközség folyó hó 22-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor isteni tisztelet után a paplakon egyházközségi közgyűlést tart, melyen az 1895. évi ev. ref. egyház bel- és küléletéről szóló jelentés fog felolvasatni és egy presbiter válaszatik. A presbiteri állás igen fontos, mert annak helyes beválasztásától függ az ev. ref. egyház szellemi és anyagi helyzetének javítása, azért szükséges, hogy azon mennél számosabban jelenjenek meg, gyakorolják a vallási békekötések által biztosított önkormányzatra irányuló szavazati jogukat, mely minden egyes egyházi tagnak kötelességszerű joga.

— **A temesvári nagyszentesmiskolci vasút felülvizsgálását** ma fejezték be. A felülvizsgálás folyamán semminemű lényeges hiány nem észleltetett. A bizottság a következő kiküldöttekből állott: az államvasutak igazgatósága részéről: Lendtner főmérnök és Kment mérnök; a szegedi üzletvezetőség részéről: Küchler főmérnök, Lásnyay mérnök és Scheiber vasuti tisztviselő; a temesvári forgalmi főnökség részéről:

Biber vasuti tisztviselő; a vállalat részéről: Zimonyi Schwarz Armin fővállalkozó Fischer, Schwarz és Engl mérnökök.

— **Tollhiba a jegyzői nyugdíj-szabályokban.** Főkéretünk a következő sorok közlésére:

Torontálvármegye tekintetes községi és körjegyző karához!

Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 82. kg. 3161/896 számú határozatával módosított jegyzői nyugdíj alapszabály 10. §-ának első bekezdésébe „segédjegyzői pályán“ helyett tollhibából „jegyzői pályán“ iratott.

A megyei jegyzői egylet képviselőjében alulírottak ezen ügyre vonatkozó iratokkal betekintettük és meggyőződünk róla, hogy az ügyészi véleményből a közgyűlési jegyzőkönyvbe tollhiba folytán a „segéd“ szó nem iratott be.

Ezen tollhiba kiigazítása czéljából előterjesztésünket az alispáni hivatalnál mai napon 14663. szám alatt benyújtottuk.

Ezen intézkedésünket tisztelt kartársaink megnyugtatóra azzal hozzuk becses tudomásukra, hogy a 10. § ezen sérelmes intézkedése ellen további lépések megtétele nem szükséges, mert előterjesztésünk folytán az érintett tollhiba illetékes helyen ki fog igazíttatni, annál is inkább, mert a törvényhatósági bizottság az ügyészi véleményt egész terjedelmében egyhangulag elfogadván, a közgyűlési határozatnak az ügyészi véleménynyel szövezerint egyeznie kell.

Kelt Nagybecskerekén, 1896. évi márcz. 18.
Forster Imre Vadász Kálmán
egyleti jegyző. egyleti elnök.

— **Sikkasztási rögeszme.** Tegnapelőtt megjelent a rendőrkapitányságon Guttman Lipót, a Hiller-czég könyvelője és azt a mai nap már ritka óhaját adta elő, hogy tartoztassák le, mert ő sikkasztó. Együttal átadott több kasszakulcsot, hogy a rendőrség nézze át a pénztárt. A rendőrkapitány telefonozott Hillerékhez, honnan az a válasz érkezett, hogy Guttman már hét év óta van náluk alkalmazva, de soha sem tapasztaltak nála mulasztást, ellenkezőleg ügybuagó, szorgalmas ember, hanem néhány nap óta olyan furcsán viselkedik, mintha elmezavarodottságban szenvedne. A pénzkezelés körül semmi hiány nincs. De Guttman megmaradt azon állítása mellett, hogy ő sikkasztó, s miután Weiterschan József helyettes városi főorvos megvizsgálta, elhatározta, hogy bezáratják a kórházba. Guttman azonban nem akart menni, mivel miut mondá, neki a rendőrségen van a helye és csak nagy nehezen sikerült Berkes rendőrhadnagyoknak óvatosan kocsiba ültetve kivinni a József kórház megfigyelő osztályába, hol most már némiképpen magához jött és visszavonja egyébként is alaptalan állítását.

— **Statárium könyvek és hírlapok ellen.** A belügyminiszter újabb ismét egy sereg könyvet és hírlapot tiltott ki közveszélyes voltuk miatt az ország területéről. Ez a sors érte a Berlinben megjelent „Gott und der Staat“ című könyvet, melyet államellenes irányba, továbbá az „Anarchistische Bibliothek“ című vállalat köteteit, a melyek közveszélyes voltuk miatt és végül a „Patriotul Român“ című Botosainban megjelent román újság, a mely azonos a már tiltott „Curicul Roman“ című újsággal.

— **Tavaszi.** Itt a tavasz; tavaszi légy favalom lengi át a sétatereket, tavaszi napsugár fűrészt csókjában a rügyező faágakat. Mindjobban feltűnnek az utcákon az „első fecskék“ melyeket községesen überziehereknek szokás hívni. Vasárnap óta szép verőfényes napok vannak. A tavaszi idő, mely fűt-fát kipattant, verselőinket is megihlette. Különféle méretű, izü, lábás és lábatlan poemák expedáltak a verőfényes napok alatt szerkesztőségünkben, melyeknek szerzői ibolyaszerűséggel kérnek fel beünüket a közlésre. Egyik munkatársuk állandó e poemák fésülésével a papíroskosárba való dobálásával foglalkozik, mialatt jó maga teljes rendtelenségben hagyja az üstökét, sőt mint saját külön mikroszkopunkon észrevettük, az üstök néhány ósz hajszállal is szaporodott e néhány nap alatt.

— **A szentesi nyilvános gimnázium.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szentesi főgimnázium VIII. osztályának a nyilvánosságot s az érettségi vizsgálatok tarthatásának jogát megadta.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki jótékony nőegylet nevében a „Torontálmegyei takarékpénztár“nak 30 frtos, a „Nagybecskereki takarékpénztár“nak 20 frtos adományáért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **A görög-keleti egyházak pere.** A görögkeleti szerbek és románok újabb időben szorgalmasan foglalkoztatják a legfelsőbb bíróságot. A kuria V. polgári tanácsa tegnag ama per tárgyalásával foglalkozott, melyet a Nagy-Margita torontálmegyei községben a közös hierarchia-köteléktől kivált románok nevében Román Miron nagyszabeni gör. kel. metropolita az ugyanottani szerbeket képviselő Brankovics György karlóczai pátriárka ellen indított a községbeli temploma, valamint a hozzátartozó egyházi vagyion felosztása iránt. Az alsó bíróságok a felosztás kulcsául az egyenlő arányt állapították meg s ugyanilyen értelemben a kuria is tegnapi ülésében. A természetben osztható tárgyakat a két fél között felosztotta, az oszthatatlan vagyionrészek nagy részét pedig, így különösen a nagy templom épületét a szerbeknek ítélte oda, kik a románokat a templom értékének felével kötelesek kárpótolni. A pénztárkérslet mennyiségének kiderítése végett pedig póttárgyalást rendelt el a kuria s ennek eredményéhez képest fogja a kártalanítási összeget megállapítani. Az előzőtől eltérőleg Fönlak temesmegyei község görög keleti vallású szerb és román lakóinak perében, ugyancsak tegnapi ülésében megváltoztatta a kuria az előző bíróságok ítéletét s a templomot a szerbeknek fizetendő kárpótlás fejében a románoknak ítélte oda.

— **Meggyilkolt bankár.** A lipcsei Generalanzeiger jelenti, hogy tegnag délután Zeitzban Schneider Vilmos bankárt irodájában meggyilkolva találták. A pénztárból nagyobb pénzösszegek hiányoznak. Lipcsében két gyanus egyénet letartóztatnak.

— **Csendélet Szabadkán.** Kevés város díszkedhetik azzal, hogy a közvélemény oly sürün foglalkozik vele, mint Szabadka városa. Tegnap például Mammusch polgármester ügyét tárgyalták, mely abból keletkezett, hogy a polgármester nagyon borsosan számította fel azokat a költségeket, melyekkel Szabadka városát a Fejérváry és Gromon jubileumán képviselte. A közgyűlésen mindenekelőtt azt tették, hogy Jandek Mátyás főlevéltárnokot állásától felfüggesztették, mert azzal gyanusítják, hogy a polgármester ellen az adatokat ő szolgáltatotta ki. Egyben feyelemi vizsgálatot is rendeltek el a főlevéltáros ellen. A polgármester beismerte, hogy a jubileum költségeit — 100 koronát — kétszer vette föl. Azzal mentegeti magát, hogy az tévedésből történt. Fejtűző a dologban, hogy két hét múlva ismét számlát terjesztett be és hogy új kimutatást szerkesztett jubileumon való részvétel napdíjai címén. Mammusch feyelemi vizsgálatot kért maga ellen, a mit el is rendeltek.

— **A fiúme-anconai és fiúme-velencei hajójáratok nyári menetrendje.** Folyó évi április hó 1-től október hó végeig a gőshajók Fiume és Ancona valamint Fiume és Velence között a következő menetrend szerint fognak közlekedni. Fiuméből Anconába indulás minden vasárnapon és csütörtökön fél nyolc órakor reggel; érkezés Anconába ugyanazon nap fél hat órakor este. Indulás Anconából Fiuméba minden kedden és pénteken 9 órakor este; érkezés Fiuméba másnapon 7 órakor reggel. Indulás Fiuméből Velencebe minden vasárnapon 4 órakor délután; érkezés Velencebe, másnapon 6 órakor reggel. Indulás Velenceből Fiuméba minden kedden 6 órakor este; érkezés Fiuméba másnapon 9 órakor reggel. Azon hajó, mely Velenceből Fiuméba közlekedik, néha Pizánóban is kiköt, mely esetben ezen hajó egy nappal később érkezik Fiuméba, ily esetek a velencei hírlapokban és Sat. Márkus téren külön hirdetésekkel fognak mindenkor közzétetni. Fiume és Velence között a „Venezia“, Fiume és Ancona között pedig a legnagyobb kényelemmel berendezett „Villám“ nevű gőrhajó közlekedik, mely utóbbi teremmel, külön kabinokkal férfiak és nők számára, 40 I. osztályú ágygyal, dohányzó teremmel, fűrdőszobával, villanyvilágítással és gőzfűtéssel van ellátva. A fentemlített hajójáratokkal kapcsolatban kiadandó rendkívül olcsó kombinált vasuti és hajózási közvetlen menetjegyek és körutazási jegyek tekintetében bővebb felvilágosítás a magy. kir. államvasutak városi menetjegyi-irodáiban kapható.

x **Köhögés, rekedtség és elnyálgosodás ellen** régen ismert háziszer a pemeteffü. Ezen fűnek kivonatából Réthy Béla b.-csabai gyógyszerész czukorkát készít, melyben a pemeteffü méltán dicséret határossága kellemes ízzel párosul. A pemetezükorka minden gyógyszerárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

S z i n h á z.

Szultán.

A tegnapi előadás — legnagyobb csodálkozásunkra — telt házat vonzott, holott alig van Nagybecskerekben valaki, a ki legalább is 2-3-szor ne látta volna már a darabot. A mint az általános hangulatból kivettük, különösen a bérlelőközönség nem igen volt az előadással megelégedve. Halmai né ugyan mindent elkövetett a darab érdekében, hogy azonban nem volt képes senkit sem felvillanyozni, az leginkább abban keresendő, hogy a szímszerep nem a legmegfelelőbb az ő egyéniségének. A komikus elem is csak néha volt képes mosolyra deríteni valakit, a basák olyan halálos unalommal játszottak, mint akinek tényleg huszonötöt vernek a talpára, pedig Boros tudott volna életet önteni a rettenetes basa szerepébe, hanem hát... úgy látszik nem akart. Pogány Janka volt még jóformán az egyedüli, a ki mint mindig, most is kedvvel játszott és kedvesen elénekelt énekszámával egy kis tapsolást idézett elő. — Gaston szerepe olyan csekély, hogy jóformán nem is hallottuk Gergely hangját. Serfőzy Zaeni bájos Delia volt. A kiállítás egyébként csinos és islékes volt. Sz.

Törvénytörvények.

A Kovács-ügy iránti érdeklődés a mai napon még élénkebb volt, mint tegnap. Jóval déli tizenkét órakor hatalmas emberáradat lepté el a törvénytörvények épületének kapuját, hogy idejekorán bejuthasson a végtárgyalási terembe, hol az ítéletet fogják felolvasni. Mély csendben nyitotta meg elnök az ülést, mindenki csak reá figyelt; de az ítéletből még sem lett semmi. A kir. törvénytörvények ugyanis akként határozott, hogy mivel a tárgyalás folyamán nem derült ki, hogy mi okból került az elhunyt Veszékényi Mária hasüregébe az a liternyi folyadék, vajjon Kovács mulasztásának következménye, vagy pedig képes volt magától fejlődni; — az igazságügyi orvosi tanács véleménye kikérendő, ennek megérkezéig pedig a végtárgyalást elhalasztja.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. március 20-án.)

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma kezdte meg a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását.

Első szónok Helfy Ignác volt, ki hosszú beszédje végén határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a honvédség tüzéséggel láttassék el. (Helyeslés.)

Pongrácz Gyula gróf dörmögéseit Lits Gyula beszédje követte, ki hosszabban kifejtette, hogy a honvédségreket a magyar történelemből vett nevekről, Rákóczyról, Bercsényiről nevezék el s hogy a június 8-ik felvonuláson egy honvéd gyalog és huszárezred részt vegyen. (Zajos helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Miután Tóth Ernő is benyújtotta a maga határozati javaslatát, amiből arra szabad következtetni, hogy az ellenzéknek még sok mondani valója van, amit a záró beszédeknek hallat majdan, következett a nemzetipárt katoná-embere, Bolgár Ferencz, ki szakszerű beszédjében főleg a katonai oktatóról beszélt, melyet nagyon is reformálandónak tart. (Elénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.) A költségvetést nem fogadja el.

Ülés vége 2 óra után.

Miniszterek Bécsben.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Bánffy miniszterelnök, Lukács pénzügyminiszter és Daniel kereskedelemügyi miniszter ma reggel Bécsbe érkeztek. Délre várják Darányi földművelésügyi minisztert s még a nap folyamán folytatják a kiegyezési tárgyalásokat az osztrák miniszterekkel.

Magyar athléták az olimpiai játékokon.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar athléták, kik a jövő hét folyamán Athénbe utaznak, hogy az olimpiai játékokon részt vegyenek, a görög fővárosban nagy ünnepélyességgel készülnek fogadni. Mint tudósítónk jelenti, tiszteletükre az osztrák-magyar követség bankettet és estélyt fog adni, a játékokat rendező bizottság pedig minden kirándulásra és ünnepségre díszhelyeket tart fenn számukra.

Ferdinánd fejedelem Oroszországban.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: Ferdinánd fejedelem az idén kétszer megy Oroszországba, most Konstantinápolyból való visszatérte után, hogy a csárnak jóindulatát megköszönje, és májusban, hogy nejevel a koronázási ünnepségeken részt vegyen.

Szerbia pénzügye.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Pénzügyi körökben hírlik, hogy a bankcsoportok az újabb szerb kölcsön ügyében megtették ajánlatukat. 15 milliót azonnal, készpénz ellenében, 65%-al, — 25 milliót apcióba 68%-os árfolyam mellett, a hátralékos 10 milliót pedig 72%-os árfolyam mellett, egy év alatt hajlandók átvenni. A kormány még nem adott végleges választ. Novákovic miniszterelnök azonban állítólag úgy nyilatkozott, hogy inkább lemond, mintsem, hogy e feltételeket elfogadja.

Szerbia sertéskivitele.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Az itteni kormány a magyar államvasutak igazgatóságához azzal a kérelemmel fordult, hogy levágott sertéshus szállítása céljából alkalmas kocsiat bocsássonak kölcsönképp rendelkezésére. A sertéskeres-

kedők a levágott sertéshus szállításának eredményével ugyanis nagyon elégedettek, mert eddig nem bírtak magasabb árt mint 40 centimot egy kilo fejében elérni. Ez okból a sertéskereskedők nagy része budapesti és bécsi kereskedőkhöz fordult és a levágott sertéshus kilóját 20 krajczáért felajánlotta. Az itteni sertéskereskedők tartanak attól, hogy a sertéshus kivitelével ép úgy fognak járni, mint az élő sertések szállításával Marczeljbe.

A szultán második fermánja.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bolgár ellenzéki sajtó egyértelműleg támadja meg a kormányt, a miért elfogadta a szultán második fermánját, melylyel Ferdinánd fejedelmet, mint Kelet-Rumélia kormányzóját elismeri. A legelső alkalommal úgy mondják, a mikor a jó viszony a porta és Bulgária közt bármi ok miatt megzavartatnék, a porta a fejedelmet, mint helytartóját felelősségre vonhatja, és ha úgy tetszik neki, egy török basát is küldhet országába kormányzóznak, mert a fermánban egy árva szóval sincs említés téve arról, hogy hány évre tették meg Ferdinándot kormányzóznak.

Flotta-demonstráció.

Budapest, márcz. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A keleti hajóraj parancsnokaihoz ma pecsét alatt rendeletek mentek. A Vörös tengerben flotta-demonstráció van készülöben.

Városi színház.

Nagy-Becskerek, 1896. március hó 20-án:

EGY SZEGÉNY LEÁNY,

vagy:

Oh drága Margaréta.

Énekes népszimű 5 képben. Magyar színpad alkalmazta részben eredetileg írta Feld M. Zsenjét szerző Ubin L.

Személyek:

Csillag Irma —	Hahnel Aranka
Csontos Bodog —	Mátray
Ilka, leánya —	Serfőzy Zseni
Hadai Ákos —	Cathy
Dr. Kemény Ödön —	Arday Árpád
Jancsi) Csontos családai —	Palotay
Erzsi) —	Szőhner Olga
Vincze, család Csontosnál —	Serfőzy György
Köpecs Muki, ablaktisztogató —	Boros Endre
Szendeffi Kornél —	Szakács
Rothkopf Moricz —	Leóvey
Margaréta, varrónő —	Feladi Boriska
Simon, vászonkereskedő —	Torday
Boglyas Trézsi —	Szilágyi
Weiner Venczel, divatárú kereskedő —	Palotay Gyula
Csaczik Szaniszló, sörteskereskedő —	Ferenczy

Kezdeté este 8 órakor.

Kőbányai Királysör főraktára

HIRTENSTEIN M. Nagybecskerek.

Van szerencsém a m. t. közönségnek tudtára adni, hogy az általánosan kitűnőnek elismert

KŐBÁNYAI KIRÁLYSÖR FŐRAKTÁRÁT

Nagybecskerek város és vidéke részére átvettem.

A külön e czélra épített sörpincze által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy mindenkor bármelyik sörből kitűnő friss itallal szolgálhatok, amiről a m. t. fogyasztó közönség egy próbarendeléssel leginkább meggyőződhetik.

Megrendelések hordósorra vagy legalább 50 palaczkra irodámban (Vukov-féle ház, a „Korona” mellett, Telefon 76. sz.) vagy a pinczében (Temesvári-utca, Telefon 103. sz.) elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek, — míg a kisebb mennyiségbeni palaczkok eladása az ujonnan berendezett sörcsarnokban (Fötér, Bauer-féle ház) jutányos áron eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

HIRTENSTEIN M.

1895-ik évi

Zár számadása

a katalinfalvi községi takarékpénztárnak, mint egyéni cég.

1895.

Schluss-Bilanz

der Katalinfalvaer Gemeinde-Sparkassa als Einzel-Firma.

VAGYON — ACTIVA.	Zárméleg-számla. 1895. Bilanz-Conto	TEHER — PASSIVA.	
Pénztári készlet — Barvorrath	frt 4118.41	Alaptőke — Stammcapital	frt 81983.48
Váltó-tárca — Wechsel Portefeuille	frt 83274.—	Tartalékalap — Reservefond-Conto	3138.31
Le a visszleszámitol. levél — Ab die in Reescompte befindl.	41638.— 41636.—	Betétek és tőkekamat -- Einlagen u. capitalisirte Zinsen	7734.87
<i>Folyó- és jelzálog-számla — Conto-Corr. u. Hypotek-Conto:</i>			
Ingtalan birtokszámla — Realitäten C.	4000.—		
A község- és különböző sz. — Conto Corr. der Gemeinde u. Verschiedene Conto Corr.	39860.32		
Veszteség-számla — Verlust-Conto	3241.93		
	frt 92856.66		frt 92856.66

TARTOZIK — SOLL. Nyereség- és veszteség-számla. 1895. Gewinn- u. Verlust-Conto. KOVETEL — HABEN.

Kölcsönbe vett tőke törlesztés — An Annuitäts-Capital-Abzahlung	frt 390.49	Kamatokban — An Zinsen	frt 8448.94
<i>Kegyuri terhek — Patronats-Last.:</i>		Különféle bevét. — Div. Einnahmen	318.35
Plébános-fizetés — Pfarrgehalt	frt 1613.84		8767.29
Javítás és tatarozási költségek — Reparaturen	160.—	Le a fizetett kölcsön visszleszámito- lási és a betétek után kifizetett és tőkésített kamat — Ab an bezahl- ten Darlehen und Reescompt- und Einlage-Zinsen	7950.05 817.24
Tűzkár biztosítás — Feuer-Versiche- rung	32.39 1806.23	Veszteség számla — Verlust C.	3241.93
<i>Adó és illeték — Steuer u. Gebühren:</i>			
Adó és tőkekamatadó — Steuer u. Capit. Zins. Steuer	980.88		
Irodaiszükségletek — Canzlei-Spesen	23.10		
Különféle költségek — Verschiedene Spesen	433.22		
Postaköltség — Postspesen	25.25		
Könyvvivői fizetés — Buchhalter Geh.	400.— 1862.45		
	frt 4059.17		frt 4059.17

Katalinfalván, 1895. évi december hó 31-én.

Igazgatósági jelentés: A felfektetett mérleg azon okból mutat veszteséget, mivel a viselendő terhek 1895-ben nem állottak arányban az alaptőkéhez, mely indokból is ajánlja a folyó- és jelzálog-számla rendezését a községi képviselő testület útján oly módon, hogy az intézet erőssé és életképesé tétessék, miért is az alapszabályok alapos módosítását kívánja.

Bericht der Direction: Vorliegende Bilanz verzeichnet aus dem Grunde ein Verlust Conto, indem die zu tragenden Lasten pro 1895 nicht im Verhältnisse stehen zu dem bestehenden Capital, aus welchem Grunde auch dieselbe beantragt das Conto Corrent im Wege der Gemeinde Repräsentanz zu regeln, um das Institut zu stärken und lebensfähig zu machen.

Az igazgatóság: — Die Direction:

Hollinger János s. k. s. könyvvivő. Putz József s. k. igazgató. Anton Zacharias s. k.
Globuschütz Péter s. k. Stumpf Mihály s. k. Johann Schäfer s. k. Johann Kollinger s. k. Johann Brunneth s. k.

Felügyelő bizottsági jelentés: A felügyelő bizottság csatlakozik az igazgatósági ajánlathoz és jelenti, miszerint a felfektetett mérleget a rendelkezésére adott könyvekkel összehasonlította és egyezőnek bevezetve találta.

Bericht des Aufsichtsrathes: Der Aufsichtsrath schliesst sich dem Antrage der Direction an und berichtet fernerhin, wienach er die vorliegende Bilanz mit den zur Verfügung gestellten Büchern verglichen hat und conform eingetragten fand.

A felügyelő bizottság: — Der Aufsichtsrath:

Georg Mausz s. k. Pessima Ede s. k. elnök. Karl Rosenfeld s. k.